

Kaupunkirakennelautakunta
Kaupunginhallitus16 §
31 §22.1.2020
27.1.2020

§ 31

Asianro 9555/10.03.01.00/2019

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Kuopion keskustan ruutukaupunkialueen pyöräiteiden parempi merkitseminen**Päätöshistoria**

Kaupunkirakennelautakunta 22.1.2020 16 §

**Va. kaupunkisuunnittelujohtaja Ari Räsänen
Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut**

Markku Rossi ja 49 muuta valtuutettua ovat tehneet 18.11.2019 valtuustoaloitteen, jossa toivotaan Kuopion keskustan ruutukaupunkialueen pyöräiteiden parempaa merkitsemistä. Aloitteessa esitetään, että kaupunki tekee erityisesti keskustan ruutukaupunkialueella nykyistä tilannetta selkiyttävän suunnitelman väylien käytöstä ja liikennemerkeistä sekä katumerkinnöistä ja toteuttaa nykyistä paremmin pyöräilyä ja muuta turvallista liikkumista edistävät merkinnät.

Valtuustoaloitteessa tuodaan ilmi, että polkupyöräily on lisääntynyt Kuopion kaupungissa merkittävästi. Ajoneuvoliikenteen osalta liikennemäärätietoja on saatavilla osittain liikennevalojärjestelmästä. Kävelyn ja pyöräilyn osalta Kuopiossa liikennelaskentoja tehdään edelleen satunnaisina käsilaskentoina ja henkilöliikennetutkimuksen muodossa. Tämän vuoksi ajantasaisista laskentatietoja jalankulun ja pyöräilyn liikennemäärästä tai sen kehityksestä ei ole käytettävissä. Ajantasainen laskentatieto vaatisi erillistä jalankulun ja pyöräilyn laskentajärjestelmää. Järjestelmästä saatavista liikennemäärätiedoista olisi valtavasti hyötyä suunnittelussa, kunnossapidon kohdentamisessa ja niitä voitaisiin hyödyntää myös viestinnässä. Silmämääräisten havaintojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että esimerkiksi pyöräilyn ympärivuotisuus on lisääntynyt.

Kuopion kaupungin strategiassa ja monissa ohjelmissa viisas liikkuminen ja vähähiilisten kulkumuotojen osuuden kasvattaminen on asetettu tavoitteeksi. Kuopio tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Liikenteen päästöillä on tavoitteeseen pääsyssä merkittävä rooli ja tämän vuoksi asukkaita tulee kannustaa kävellyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteen käyttöön. Nämä viisaan liikkumisen muodot ovat usein myös terveyshyödyllisiä merkittäviä. Viisaalla liikkumisella ja sen edistämällä saavutamme siis useita positiivisia vaikutuksia kaupungissamme sekä yksilötasolla. Usein unohdetaan, että pyöräilyn edistämistoimet ovat eduksi myös muille kulkumuodoille. Rakentamalla erillisiä pyöräiteitä ja parantamalla opastusta, myös jalankulun olosuhteet paranevat. Viisaan liikkumisen kulkutapaosuuden kasvusta hyötyy myös ajoneuvoliikenne sujuvamman liikenteen ja paremman pysäköintikapasiteetin osalta sekä kaupunkimme ilmanlaatu säilyy puhtaampana.

Kuopion ruutukaavakeskustan pyöräiliikenteen järjestelyt perustuvat pääosin sekaliikenteen järjestelyihin. Tämä tarkoittaa sitä, että erillisiä pyörä-

teitä tai yhdistettyjä pyöriteitä ja jalkakäytäviä on melko vähän. Näin ollen pyöräilijän paikka on usein ajoradalla. Katuverkkoa täydentää Kuopiole ominainen rännikatuverkosto, johon erityisesti pyöräily on painottunut erillisten pyöriteiden puutuessa. Rännikaduista suurin osa on rauhoitettu jalankululle ja pyöräilylle. Rauhoittaminen on yleensä tehty katusanee- rauksen jälkeen osoittamalla katuosuus joko yhdistetyksi kevyen liikenteen väyläksi tai rajoittamalla ajoneuvoliikennettä poissulkien välttämätön huoltoliikenne ja tonteille ajo. Liikennemerkkein merkintä tehdään siis yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä - tai moottoriajoneuvolla ajo kielletty - merkeillä. Ruutukaavakeskustassa jalkakäytävät ovat ajoradasta erotettu rakenteellisesti korottamalla, jolloin ohjeistuksen mukaisesti nämä on osoitettu jalkakäytäväliikennemerkkein vain erityistapauksissa. Yleisimmin nämä ovat kohtia, joissa pyörätie erkane jalkakäytävästä tai muutoin on tarve korostaa, että väylä on vain jalankululle varattu jalkakäytävä. Ajouratamaalauksin käytettäviä jalankulku ja polkupyöräliikenteelle tarkoitettua tienosaa osoittavia valkoisia tiemerkitöjen käyttöä suositellaan, kun pyörätie ja jalkakäytävä ovat rinnakkain, mutta erillisiä väyliä. Kulkumuotojen erotelu voidaan tehdä valkoisella viivalla, rakenteellisesti esimerkiksi betonikiviraidalla tai tarvittaessa erilaisia pintamateriaaleja käyttämällä eri kulkumuodoille. Näin Kuopiossa on toteutettu jalankulun ja pyöräliikenteen erilliset väylät Tulliportinkadulla ja Niiralankadulla. Väylät on osoitettu asianmukaisesti myös liikennemerkkein. Talvella haasteena on ajoratamaalauksin toteutettujen jalkakäytävä- ja pyöräväylä-symbolien näkyvyys lumen vuoksi.

Kuopion ensimmäisessä pyöräilynedistämishjelmassa on linjattu merkittävimmät kehittämiskohteet pyöräliikenteen osalta. Yksi edistämishjelmaan kirjattu jatkotyö on Kuopion pyöräväylien verkostotarkastelu, joka on tehty vuonna 2019. Työssä määriteltiin Kuopion pyöräilyväylien pääreitit. Ruutukaavakeskustan osalta työssä kartoitettiin pyöräliikenteen yksisuuntaisia järjestelyjä. Tämä tarkoittaisi mittavia kadunvarsipysäköinti- paikkojen poistamista, koska muutoin tilaa pyöräliikenteen yksisuuntaisille järjestelyille ei ruutukaavakeskustan katuverkolla ole. Kuopiolaisilta aktiivipyöräilijöiltä yksisuuntaiset pyöräliikenteen järjestelyt eivät saaneet suurta kannatusta. Huomioiden Kuopion rännikatuverkosto ja aktiivipyöräilijöiden kannatuksen puute, verkostotarkastelussa yksisuuntaisia pyöräliikenteen järjestelyjä on esitetty varsin maltillisesti. Verkostotarkastelussa esitetään yhdeksi jatkotoimenpiteeksi ruutukaavakeskustan nopeusrajoituksen alentaminen 30 km/h. Nopeusrajoituksen alentamisella parannettaisiin liikenneturvallisuutta ja ehkäistäisiin jalkakäytävillä pyöräilyä. Jalkakäytävillä pyöräily on Suomessa valitettavan yleistä ja Kuopio ei ole tässä poikkeus. Nopeusrajoituksen alentamisella ajoneuvoliikenteen ja pyöräliikenteen nopeuseroa kavennettaisiin, jolloin pyöräilyä ajoradalla ei koettaisi turvattomaksi. Asiaan voidaan kiinnittää huomiota myös valvonnan ja viestinnän keinoin. Liikenneturva viestii aktiivisesti ja monipuolisesti sääntötietouden osalta ja asian esille nostaminen kaupungin viestinnässä on myös tärkeää.

Kesällä 2020 voimaan tulee uusi tieliikennelaki. Laki pitää sisällään uudet pyöräilyn opastusmerkit. Kuopion pyöräilyn edistämishjelmassa ja pyöräilyväylien verkostotarkastelussa on kirjattu jatkotoimenpiteiksi opastuksen parantaminen. Kuopion kaupunki on yhteistyössä Siilinjärven kunnan ja Pohjois-Savon Ely-keskuksen kanssa laatinut Pyöräilyväylien opastuksen yleissuunnitelman Kuopion ja Siilinjärven alueella. Parantamalla opastusta voidaan osin myös ehkäistä jalkakäytävillä pyöräilyä, koska pyöräilijä löytää opastuksen avulla helpommin haluamalleen reitille ja näin ollen voi välttää mm. jalkakäytävällä pyöräilyä. Yleissuunnitelman pohjalta ollaan

käynnistämässä yksityiskohtaista suunnittelua huomioiden kesällä 2020 voimaan tuleva tieliikennelaki ja uudet pyöräilyn opastemerkit. Muita pyöräilyohjelmaan kirjattuja tulevien vuosien kehittämistoimia on muun muassa pyörä- ja jalankulkuliikenteen laskentajärjestelmän hankkiminen, pyöräpysäköinnin, pyöräilyväylien talvihoidon ja pyöräilymatkailun kehittäminen. Pyöräilyn edistämishojelman keskeinen tavoite on Kuopion kaupungin strategian mukaisesti kasvattaa pyöräilyn kulkutapaosuutta ja se vaatii nykyisten olosuhteiden parantamista edellä mainituilla kehittämistoimilla.

Vaikutusten arviointi

Kuopion kaupungin strategiassa on kirjattu tavoitteita aktiivisemmän arjen ja hyvinvoivan Kuopion puolesta. Pyöräilyolosuhteita parantamalla luodaan edellytyksiä strategian ja eri ohjelmien mm. resurssiviisausohjelman ja pyöräilyn edistämishojelman tavoitteiden toteutumiseksi, jalankulun ja pyöräilyn kulkumuodon kasvulle ja turvalliselle liikenneympäristölle. Pyöräliikenteen olosuhteita parantamalla usein parannetaan myös muiden kulkumuotojen olosuhteita. Myös vaikutukset ihmisiin on positiiviset. Kävely- ja pyöräilyllä on lukuisia positiivisia terveysvaikutuksia.

Esitys

Esitän, että kaupunkirakennelautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle yllä olevan vastauksen Kuopion keskustan ruutukaupunkialueen pyöräteiden paremmasta merkitsemisestä liittyvään valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Hanna Väätäinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5318

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy va. kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 27.1.2020 31 §

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

Viiteaineisto

3 9555/2019 Valtuustoaloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

27.01.2020

03/2020 5 (5)

31 §